

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/82/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7620202991
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7620202991.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XXX/XX a 2/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, zastúpená JUDr. Alžbetou Borikovou, advokátska kancelária, s.r.o, so sídlom Žilina, Predmestská 57, IČO: 47 249 587, proti žalovaným: 1/ G. H., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX, zast. JUDr. Martinom Tobiašom, advokátom so sídlom Prešov, Protifašistických bojovníkov 4 a 2/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefánikova 17, IČO: 31 595 545, zast. JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábřežie 8/A, o zaplatenie 40.892,90 € s prísl., o odvolaniach žalovaných v 1. a 2. rade proti rozsudku 1C 36/2020-168 zo dňa 26.1.2022 Okresného súdu Spišská Nová Ves

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých vyhovujúcich výrokoch I. a II., ktorými súd uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobcom spoločne a nerozdielne sumu 725,- € s príslušenstvom a žalobcovi v 1. rade sumu 78,50 € s príslušenstvom, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku IV., ktorým súd uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 18.000,- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu poskytnutého plnenia.

III. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku V. o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie, o výške ktorej si súd vymienil rozhodnúť samostatným uznesením.

IV. Z r u š u j e rozsudok vo výroku III. o povinnosti žalovaných zaplatiť žalobcovi v 1. rade J. B., nar. XX.X.XXXX, sumu 18.000,- € a v tejto časti konanie zastavuje.

V. Žalobcom v 1. a 2. rade priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným v 1. a 2. rade v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Právny predchodca žalobcu v 1. rade J. B., nar. XX.X.XXXX a žalobkyňa v 2. rade E. B., nar. XX.XX.XXXX, sa podanou žalobou proti žalovaným v 1. a 2. rade domáhali zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy spolu vo výške 40.000,- € za neoprávnený zásah do ich súkromia a rodinného života podľa ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, spôsobený smrťou ich syna G. B. pri dopravnej nehode dňa 15.6.2017 zavinenej žalovaným v 1. rade ako vodičom motorového vozidla zn. Audi A4, EVČ: K. XXXXX, ktoré v čase dopravnej nehody bolo poistené na základe poisťovnej zmluvy č. 6820800115 uzatvorenej so žalovanou v 2. rade, titulom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Zároveň sa žalobcovia domáhali od žalovaných zaplatenia náhrady trov právneho zastúpenia v trestnom konaní vo výške 805,65 € a cestovných výdavkov vo výške 87,25 €, ktoré vynaložili v dôsledku

protiprávneho konania žalovaného v 1. rade, v súvislosti s ich účasťou na výsluchu vo vyšetrovacom konaní sp. zn. ČVS: ORP-548/1-VYS-SN-2017 vedenom Okresným riaditeľstvom PZ v C. L. M. a na hlavnom pojednávaní v dňoch 6.2.2018 a 20.4.2018 na Okresnom súde Spišská Nová Ves.

2. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom č.k. 1C 36/2020-168 zo dňa 26.1.2022 rozhodol takto:

I. Žalovanému v 1. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade J. B. (právneho predchodcovi žalobcu v 1. rade A. B. – pozn. odvolacieho súdu) a žalobkyni v 2. rade E. B. spoločne a nerozdielne sumu 725,- € s 5 % úrokmi z omeškania ročne od 23.11.2019 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovanému v 1. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade J. B. (právneho predchodcovi žalobcu v 1. rade A. B. – pozn. odvolacieho súdu) sumu 78,50 € s 5 % úrokmi z omeškania ročne od 23.11.2019 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade J. B. sumu 18.000,- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu poskytnutého plnenia.

IV. Žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v 2. rade sumu 18.000,- € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu poskytnutého plnenia.

V. Žalobcom v 1. a 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80 %.

VI. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

VII. O výške náhrady trov konania si vymienil rozhodnúť samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

3. Súd prvej inštancie spor právne posudzoval podľa ustanovení § 11, § 13, § 15, § 420 ods. 1 až 3, § 100 ods. 1 a 2, § 101, § 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 4 ods. 1 až 6, § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „zákon o PZP“), článku 2 ods. 1, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd uverejneného pod č. 209/1992 Zb., článku 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uverejneného pod č. 120/1976 Zb. a po vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že nárok žalobcov je opodstatnený, nie však v plnom rozsahu. Z obsahu spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 3T 115/2017 mal preukázané, že právoplatným rozsudkom tohto súdu č.k. 3T/115/2017-450 zo dňa 5.4.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.11.2019, bol obžalovaný G. H. (v tomto konaní žalovaný v 1. rade) uznaný za vinného z prečinu usmrtienia G. B. (syna žalobcov) podľa ust. § 149 ods. 1 Trestného zákona, ktorý skutok spáchal dňa 15.6.2017 v čase okolo 16.00 hod. v Krompachoch na štátnej ceste č. III/3255, kedy po ul. Hlavnej označenej ako hlavná cesta smerom na Obec Slovinky viedol osobné motorové vozidlo zn. Audi A4 ev.č. K. a na križovatke v blízkosti predajne potravín CBA a obytného bloku č. 24, pri odbočovaní doľava na miestnu komunikáciu smerujúcu k obytným domom, nedal prednosť v jazde oproti idúcemu motocyklistovi G. B., ktorý viedol motocykel zn. Yamaha FZ6N ev.č. C. v protismere po Hlavnej ul. v smere od Obce Slovinky, ktorému pri odbočovaní z rýchlosti 27,3 až 30,2 km/h vošiel do koridoru jazdy, kde zastavil s vozidlom v jazdnom pruhu motocyklistu, pričom však na motocyklistu začal reagovať už v čase, keď začínal s vozidlom odbočovať a ešte sa nachádzal celou šírkou vozidla vo svojom jazdnom pruhu a súčasne motocyklista, ktorý pred reakciou zrýchľoval, pričom zodvihol predné koleso z vozovky, následne na vozidlo Audi reagoval včas brzdením a vyhýbaním sa vľavo, z rýchlosti 54,1 - 60,0 km/h, avšak nakoľko motocyklista reagoval na vozidlo Audi A4 počas svojho zrýchľovania - akcelerovania, zvýšil svoju rýchlosť na 57,4 - 63,4 km/h, následne po začatí brzdenia motocykel klesol predným kolesom na vozovku a padol na ľavý bok, prednou časťou narazil do ľavej prednej časti vozidla zn. Audi A4 a následne narazil aj do zadnej časti tam parkujúceho vozidla zn. Deawoo Lanos, ev.č. N. vlastníka K. O., kedy motocyklista telom narazil do pravej prednej časti vozidla Audi A4, v dôsledku čoho utrpel výraznú a pretrvávajúcu stratu krvi v dôsledku zlomenín rebier, roztrhnutia sleziny, roztrhnutia až rozdrvenie pečene, ktoré viedli k vzniku šoku po úraze a krvácaní, ktorým po prevoze do Nemocnice Krompachy v ten istý deň o 20.00 hod. podľahol a takto vodič G. H. konal v rozpore s ust. § 19 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, teda inému z nebanlivosti spôsobil smrť a za to bol odsúdený podľa § 149 ods. 1 Tr. zákona s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 3 Tr. zákona na trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov a podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona výkon trestu bol podmienenečne odložený, podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona súd určil

skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov a podľa § 61 ods. 1 Tr. zákona s použitím § 38 ods. 3 § 36 písm. j) Tr. zákona mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel v trvaní 3 (troch) rokov. Zároveň podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd odkázal poškodených J. B., nar. XX.X.XXXX a E. B., nar. XX.XX.XXXX a M. E. K., N., pobočka Košice, Senný trh 1, s ich nárokmi na náhradu škody na civilný proces. Z odôvodnenia cit. rozsudku vyplynulo, že v trestnom konaní súd v rámci úvahy o výmere uloženého trestu aplikovaním ust. § 39 ods. 1 Tr. zákona, zohľadnil spoluzavinenie poškodeného ako „nepatrné spoluzavinenie motocyklistu zavinené rýchlosťou jeho jazdy (57,4 - 63,4 km/h) nad zákonom povolený limit pre jazdu v obci, keďže podľa záverov znalca by motocyklista zastavil s motocyklom pred možným miestom zrážky, ak by reagoval v pôvodnom mieste reakcie z rýchlosti do 47 km/h, následne brzdil bezpečným brzdením, pričom by nehrozila strata stability motocykla, pri brzdení by nespadol a nejazdil na zadnom kolese pri nižšej rýchlosti a plnom brzdnom spomalení by motocykel narazil do auta nižšou rýchlosťou. Motocyklista pritom bol povinný dodržiavať všetky povinnosti, ktoré mu vyplynuli ako účastníkovi cestnej premávky, najmä dodržiavať povolenú rýchlosť jazdy. Na druhej strane však nebol povinný ísť rýchlosťou do 47 km/hod, ale do 50 km/hod. Každopádne pri nižšej rýchlosti a plnom brzdnom spomalení by motocykel narazil do auta nižšou rýchlosťou, a preto následok dopravnej nehody nemusel byť taký tragický k akému došlo“. Zároveň dodal, že najväčší a prevažujúci podiel na nehode a jej smrteľnom následku mal práve obžalovaný, ktorý pokiaľ by nevošiel do protismerného jazdného pruhu a nedonútil motocyklistu reagovať na vzniknutú situáciu jazdou tak, ako reagoval, neobmedzil ho v jazde - nedošlo by k samotnej nehode (motocyklista by celkom zrejme naďalej pokračoval v jazde vo svojom jazdnom pruhu, pričom by sa mohol pohybovať aj vyššou rýchlosťou - čím by sa dopustil dopravného priestupku) s tragickým následkom. Spoluzavinenie motocyklistu súd v trestnom konaní vyhodnotil aj v tej súvislosti, že „rýchlosť motocyklistu nebola neprimerane vysoká oproti povolenej rýchlosti v obci, pričom nemožno jednoznačne určiť, aké zranenia by utrpel alebo mohol utrpieť motocyklista pokiaľ by išiel nižšou - predpísanou rýchlosťou“. Súd prvej inštancie v tomto konaní prednostne posudzoval námietku premlčania uplatnenú žalovaným v 2. rade, ktorú posúdil ako nedôvodnú, vychádzajúc zo záveru, že „nároky podľa petítov 1+2 sú nesporné“ a nie sú premlčané, keď žalobcovia svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch mohli vykonať prvýkrát dňa 16.6.2017 (dňom nasledujúcim po smrti ich syna), nárok uplatnili v rámci trestného konania podaním zo dňa 17.10.2017 a do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku v trestnej veci (19.11.2019) došlo k spočívaniu premlčacej doby, pričom žalobcovia boli s nárokom na náhradu škody odkázaní na civilný proces a žalobu podali na súde dňa 15.6.2020, teda pred uplynutím premlčacej doby. K vznesenej námietke premlčania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (ako premlčateľného práva, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 OZ), súd odkázal tiež na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/194/2011 zo dňa 27.11.2012. Rovnako za nedôvodnú považoval námietku nedostatku vecnej legitimácie žalovaného v 2. rade a dospel k záveru, že žalovaný v 2. rade, ktorý je poisťiteľom žalovaného v 1. rade (zodpovedného subjektu), je vecne pasívne legitimovaným subjektom a jeho povinnosť zaplatiť žalobcom ako pozostalým blízkym osobám po obeti dopravnej nehody náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z povinného poistného krytia zodpovednej osoby, vyplýva z ust. § 4 zákona č. 381/2001 Z.z., nakoľko s použitím eurokonformného výkladu relevantných ustanovení tohto zákona za škodu je potrebné považovať tak majetkovú ako aj nemajetkovú ujmu, v súlade s tzv. motorovými smernicami Európskej únie, ktoré boli nahradené t.č. platnou Smernicou EP a Rady č. 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Súd skonštatoval v tejto súvislosti, že zákon č. 381/2001 Z.z. v ust. § 15 s účinnosťou od 1.1.2002 zaviedol všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby (action direct) tak, ako to poznajú všetky obdobné právne úpravy v Európe, preto v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodený môže vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi (poistenému) alebo voči poisťovateľovi, alebo voči obidvom súčasne. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to vo výške (v tom rozsahu), v akom za škodu zodpovedá poistený škodca, pričom predpokladom vzniku povinnosti poisťiteľa plniť je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Zároveň súd poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ (druhej komory) zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 a citoval základné predpoklady vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 ods. 2 OZ, ktorými sú: a/ existencia ujmy (spočívajúcej v poškodení duševného zdravia žalobcov), b/ porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon (spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobcov) a c/ príčinná súvislosť medzi nemajetkovou ujmovou a protiprávnym konaním. Konštatoval v tejto súvislosti, že ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do

práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život, môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, a to sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. V danej veci súd vykonaným dokazovaním mal preukázané, že protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade bolo neoprávnené zasiahnuté do práva na súkromie a rodinný život žalobcov, ktorý zásah do ich práv nastal momentom smrti ich syna dňa 15.6.2017 a jeho následky v podobe rôznej formy nemateriálnej ujmy (šoku, traumy, smútku a straty spoločenstva s blízkou osobou) u žalobcov stále pretrvávajú. Za porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávneho úkonu, bol žalovaný v 1. rade právoplatne odsúdený, čím je daná i príčinná súvislosť medzi nemajetkovou ujmovou a protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade. Z uvedených dôvodov súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného. Pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy súd zohľadnil okolnosti, že „v dôsledku dopravnej nehody došlo k usmrteniu syna žalobcov. Ochrane života sa v právnom systéme nielen Slovenskej republiky poskytuje maximálna ochrana, ktorej hodnotu nie je možné vyčíslieť žiadnou sumou. Okrem toho, že v dôsledku dopravnej nehody došlo k usmrteniu syna žalobcov, došlo zároveň i k závažného zásahu do súkromného a rodinného života žalobcov tým, že rodina žalobcov prestala fungovať ako úplná rodina, došlo k rodičovským vzťahom a žalobcovia prišli takto o syna. Z výpovede žalobcov mal súd preukázané, že je to veľmi citeľná a ničím nenahraditeľná strata, ktorá stále pretrváva“. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že vzhľadom na intenzitu neoprávneného zásahu a jeho neodstrániteľné a nenapraviteľné následky, morálne zadosťučinenie nie je postačujúce a žalobcom preto patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ust. § 13 ods. 2 OZ vo výške nimi uplatnenej peňažnej náhrady, ktorú súd považoval za primeranú. Súd prvej inštancie zohľadnil skutočnosť, že na dopravnej nehode sa v určitej miere podieľal aj syn žalobcov G. B. ako obeť dopravnej nehody tým, že pred stretom s vozidlom žalovaného v 1. rade zrýchľoval, pričom zodvihol predné koleso motocykla z vozovky, následne na vozidlo Audi reagoval včas brzdením a vyhýbaním sa vľavo, z rýchlosti 54,1 - 60 km/h a počas zrýchľovania – akcelerovania a svojej reakcie ešte zvýšil rýchlosť motocykla na 57,4 - 63,4 km/h. Súd sa stotožnil s posúdením miery spoluzavinenia motocyklistu G. B. (ako nepatrnej) zhodne so závermi v trestnom konaní, v zmysle ktorých mieru jeho spoluúčasti na dopravnej nehode stanovil v pomere 10 %. Z týchto dôvodov výšku náhrady nemajetkovej ujmy krátil o 10 % z uplatnenej sumy a zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade zaplatiť každému zo žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18.000,- € s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Súd prvej inštancie odmietol návrh žalovaného v 2. rade na doplnenie dokazovania a jeho tvrdenia o tom, že syn žalobcov v čase vzniku dopravnej nehody jazdil na motocykli ako zraniteľnejší subjekt cestnej premávky, považoval za bezpredmetné s poukazom na to, že cestný zákon i motocyklistu považuje za účastníka cestnej premávky a pre rozhodnutie sporu je zásadným, že konaním žalovaného v 1. rade došlo k usmrteniu syna žalobcov a v dôsledku toho k zásahu do osobnostných práv žalobcov. Žalovaným v 2. rade navrhnutý dôkaz výsluchom znalca P. Q., ktorý vypracoval znalecký posudok v trestnom konaní, nebolo možné vykonať, pretože znalec medzičasom zomrel. Dôkazný návrh žalovaných dopytovať Ministerstvo vnútra SR na okolnosť, „či za posledných 10 rokov došlo k dopravnej nehode stretom prevádzok motorových vozidiel, ktoré nie sú motocyklami, z ktorých jedno vozidlo v čase zrážky malo rýchlosť max. do 45 km/h a druhé vozidlo v čase zrážky malo rýchlosť max. do 5 km/h. na preukázanie toho, že pri strete v uvedených rýchlostiach, pri motorových vozidlách, ktoré nie sú motocyklami, je vylúčené, aby došlo k úmrtiu účastníka takejto dopravnej nehody“, súd odmietol ako kontraproduktívny, netýkajúci sa daného skutkového stavu. S použitím ust. § 517 ods. 2 OZ, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a § 232 ods. 3 CSP súd „vo vzťahu k prvým dvom žalobným petitom“ priznal žalobcom i úroky z omeškania vo výške 5 % ročne od 23.11.2019, t.j. od uplynutia 3 dní po nadobudnutí právoplatnosti trestného rozsudku do zaplatenia, prihliadajúc na to, že žalobcovia svoje nároky uplatnili v rámci trestného konania a boli odkázaní na civilný proces trestným rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.11.2019. V prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že podľa pomeru úspechu strán (úspech žalobcov 90 % - úspech žalovaných 10 %) priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80 %. O výške prisúdenej náhrady trov konania si vymienil rozhodnúť podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

4. Rozsudok napadli včas podanými odvolaniami žalovaní v 1. a 2. rade.

5. Žalovaný v 2. rade podal odvolanie proti rozsudku v rozsahu výrokov III., IV. a V., odôvodniac ho tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e/ CSP), na základe vykonaných dôkazov súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Mal za to, že súd prvej inštancie sa v rozsudku dostatočne nevysporiadal s konštantnou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR k otázke, resp. absencii priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou ako takou a zásahom do osobnostných práv žalobcov, čím v rozpore s ust. § 220 ods. 3 CSP zaťažil rozsudok vadou arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti, a vo výsledku vec vo vzťahu k žalovanému v 2. rade aj nesprávne právne posúdil. Podľa žalovaného rozsudok je arbitrárny aj v časti výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom. Pokiaľ súd dospel k záveru, že žalovaný v 2. rade je pasívne vecne legitimovaný, a že teda pre účely zákona o PZP je nemajetková ujma pozostalých po obetiach dopravných nehôd užšou kategóriou „škody na zdraví“, bolo z jeho strany nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t.j. protiprávnosťou konania a vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania, a to vo vzťahu k žalovanému v 2. rade v kontexte celého zákona o PZP. K otázke príčinnej súvislosti žalovaný citoval právny názor z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 32/2007 zo dňa 29.3.2007 (mutatis mutandis rozsudky NS SR sp.zn. 1Cdo/129/2008 z 30.07.2009, 5Cdo 126/2009 z 30.06.2010, 6Cdo 89/2011 z 31.07.2012, tiež uznesenie NS SR sp.zn. 6MCdo 7/2013 z 23.04.2014). Poukázal tiež na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/73/2006 z 30.1.2007, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 61/2008, v zmysle ktorého „príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného. O takýto prípad ide aj vtedy, ak poškodenie zdravia žalobcov bolo výsledkom ich reakcie na smrteľný úraz ich syna.“ (rovnako napr. R 7/1979). Uvedený princíp je obdobne premietnutý aj priamo v ust. § 5 ods. 1 písm. h) zákona o PZP, v zmysle ktorého „poisťiteľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou“. Podľa názoru žalovaného v 2. rade vzhľadom na skutočnosť, že poistnou udalosťou je dopravná nehoda a zásah do osobnostných práv žalobcov nastal sprostredkované v dôsledku reakcie na už primárne a priame následky tejto dopravnej nehody – úmrtie ich rodinného príslušníka, neexistuje vo vzťahu k žalobcom uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou v zmysle § 5 ods. 1 písm. h) zákona o PZP. Na podporu uvedených záverov poukázal na rozsudok ESD zo dňa 10.12.2015 vo veci C-350/14 Lazar, v ktorom ESD v otázke ujmy pozostalých súvisiacej s úmrtím osoby pri dopravnej nehode, túto opakovane a na viacerých miestach označuje ako „nepriame následky tejto nehody“, pričom „škodu (priamu, pozn. žalovaného v 2. rade) predstavuje ujma na zdraví s následkom smrti dcéry pána H.. R., ktorú utrpeli jej rodinní príslušníci, treba ako takú považovať za nepriame následky nehody“. Z uvedených dôvodov mal žalovaný za to, že aj v prípade akceptovania premisy, že pod škodu na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom poisťovateľ priamo zo zákona o PZP de facto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Žalovaný v 2. rade považuje za absurdné, aby sa pri výklade pojmu „škody“ zo strany žalobcov všeobecne vybrali „čerešničky“ a súdy ich bez ďalšieho nekriticky akceptovali, ale je potom potrebné k týmto nárokom ako ku škode pristupovať v celku a so všetkými, nielen pre žalobcov vo všeobecnosti pozitívnymi dopadmi. Vytýkali súdu prvej inštancie, že uvedenej argumentácii sa relevantne nevenoval na žiadnom mieste rozsudku, v rozpore s požiadavkou dôkladného odôvodnenia odklonu od cit. ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR, z ktorej vyplýva, že v prípade nárokov škodovej povahy (pod ktoré konajúci súd nemajetkovú ujmu pozostalých subsumuje), príčinná súvislosť musí byť priama a nestačí, aby bola iba sprostredkovaná, nakoľko pri akceptácii takého výkladu by bolo možné ju odvodzovať „donekonečna“. Práve z uvedeného dôvodu zákon o PZP obsahuje zákonnú výluky z povinnosti plniť za poisteného, pokiaľ škoda nie je v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou vo všeobecnosti. Povinnosť poisťovateľa hradiť za poisteného zákon o PZP obmedzuje na nároky vzniknuté výlučne v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, t.j. jej priamym účastníkom, alebo osobám, ktorým v dôsledku dopravnej nehody vznikla škoda, avšak opäť priamo na majetku (napr. poškodené zvodidlá, dopravné značenie, iné hnutelné či nehnuteľné veci priamo poškodené škodovým dejom, atď.); takýmito osobami však žalobcovia nie sú (viď R 61/2008). Žalovaný v 2. rade taktiež vytkol súdu, že nevykonal ním navrhnuté dokazovanie s poukazom na tú skutočnosť, že poškodený z dopravnej nehody viedol

motocykel, ako aj na rýchlosť vozidiel v čase ich stretu (motorové vozidlo vedené žalovaným v 1. rade - rýchlosť do 2 km/h a motocykel vedený zosnulým M. Cicákom - rýchlosť približne 40 km/h.), ktoré skutkové okolnosti sú pritom nesporné a vyplývajú zo znaleckého dokazovania vykonaného v súvisiacom trestnom konaní. Podľa názoru žalovaného významnou skutočnosťou v rámci posudzovania výšky priznanej nemajetkovej ujmy je okolnosť na strane poškodeného, a to jeho voľba byť účastníkom cestnej premávky na motocykli, ktorá mala hlavný vplyv na fatálne dôsledky dopravnej nehody, teda smrti poškodeného. Vedením motocykla oproti vedeniu motorového vozidla totiž dochádza k nepomerne zvýšenému riziku vážnej ujmy na zdraví či riziku úmrtia v akejkoľvek kolízii s prevádzkou iného vozidla, s ohľadom na absenciu akejkoľvek konštrukčnej prekážky chrániacej osobu na motocykli a takisto aj s ohľadom na riziko straty rovnováhy a pádu z motocykla, pričom obe tieto okolnosti sa nesporne prejavili v dopravnej nehode a viedli k zraneniam, ktorým poškodený podľahol. Posúdenie týchto okolností v prejednávanej veci považoval za nevyhnutne dôležité, nakoľko podľa skutkového deja dopravnej nehody je zrejmé, že pokiaľ by poškodený v kolíznej situácii nevedol motocykel, k jeho úmrtiu by nedošlo. S ohľadom na uvedené žalovaný argumentoval tým, že žalovaný v 1. rade síce zapríčinil dopravnú nehodu a bol uznaný vinným v súvisiacom trestnom konaní, avšak pre civilné konanie o náhradu nemajetkovej ujmy by mala byť významná aj tá okolnosť, že pokiaľ by poškodený G. B. nevedol motocykel, je veľmi nepravdepodobné, že by došlo k jeho smrti v dôsledku dopravnej nehody. Žalovaný v 2. rade na preukázanie tohto tvrdenia navrhoval vykonať dopyt na Ministerstvo vnútra SR na informáciu, či za posledných 10 rokov došlo k dopravnej nehode stretom prevádzok motorových vozidiel, ktoré nie sú motocyklami, z ktorých jedno vozidlo v čase zrážky malo rýchlosť max. do 45 km/h a druhé vozidlo v čase zrážky malo rýchlosť max. do 5 km/h. Konajúci súd sa s touto argumentáciou vysporiadal v rozsudku spôsobom, s ktorým sa žalovaný nestotožňuje, pričom nesúhlasí ani s posúdením miery spoluzavinenia motocyklistu ako nepatrnej v rozsahu 10 %. Citoval znenie ust. § 13 ods. 3 OZ a uviedol, že s ohľadom na objektívny princíp zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, nemožno okolnosti na strane poškodeného, za ktorých k porušeniu práva došlo, vnímať obmedzene, len v zmysle aplikácie § 441 OZ, a teda spoluzavinenia. Podľa názoru žalovaného v 2. rade okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na výšku náhrady nemajetkovej ujmy, nemusia byť len porušením zákonných povinností s dôsledkom vzniku škody, môže ísť o okolnosti vyvolané poškodeným, ktoré však nemajú charakter porušenia povinnosti, no napriek tomu majú výraznú spojitosť so zásahom do osobnostných práv a súd by sa s nimi mal relevantne vysporiadať. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/139/2011, z ktorého citoval právny názor: „Druhé kritérium (okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo), je stanovené zámerne veľmi všeobecne tým, že by malo byť uplatnené vo vzťahu ako k postihnutej fyzickej osobe, tak k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila (napr. či išlo na strane pôvodcu neoprávneného zásahu len o určitú ľahkú nedbanlivosť alebo naopak o úmysel). Tým je sledovaný cieľ, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostáva veľký priestor, a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo.“ Žalovaný mal za to, že súd prvej inštancie sa v rozsudku nevysporiadal s podstatnou okolnosťou na strane poškodeného, za ktorej došlo k porušeniu práva, ktorú pri výške priznanej peňažnej náhrady nevzal do úvahy, čím zaťažil rozsudok nepreskúmateľnosťou a inou vadou konania a zároveň nesprávne vec posúdil po právnej stránke, keď riadne neaplikoval ust. § 13 ods. 3 OZ. V spojitosti s uvedeným je už len dôsledkom nesprávneho právneho posúdenia a nevysporiadania sa s okolnosťou v zmysle § 13 ods. 3 OZ, keď zamietol návrh na vykonanie dokazovania dopytom na Ministerstvo vnútra SR, ktorou okolnosťou sa s ohľadom na nesprávny záver pochopiteľne nepotreboval zaoberať. Podľa názoru žalovaného vykonaním predmetného dokazovania by bol v konaní preukázaný záver jeho legitímnej a logickej úvahy o zvýšenom riziku u motorkárov, nakoľko by bolo preukázané, že za posledných 10 rokov nedošlo k stretu prevádzok dvoch motorových vozidiel s rýchlosťami do 2 km/h a 40km/h v čase nárazu, so smrteľným následkom. Žalovaný v 2. rade trval na vznesenej námietke premlčania a mal za to, že žaloba bola podaná po uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty, s ktorou sa súd v rozsudku nevysporiadal. Poukázal na to, že v písomnom podaní namietal premlčanie nároku aj z dôvodu uplynutia všeobecnej trojročnej lehoty, nakoľko mu nie je zrejмый dátum doručenia žaloby súdu, a preto mal za to, že „môže byť nárok premlčaný aj vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe“. Pokiaľ súd v rozsudku uvádza, že žaloba bola podaná na súde dňa 16.6.2020, tzn. v posledný deň všeobecnej trojročnej premlčacej lehoty - žalovaný namietal, že žalobu podala J. N. S., advokátska kancelária, s.r.o., pričom súčasťou podania nebolo splnomocnenie na zastupovanie žalobcov, ktoré bolo doručené súdu dňa 25.7.2020, tzn. až po uplynutí premlčacej lehoty. Nesúhlasil ani so záverom súdu prvej inštancie o spočívaní premlčacej lehoty do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia v trestnej veci, ku ktorému uviedol, že uplatnením práva na náhradu škody v trestnom konaní voči obvinenému nedochádza k

spočívaniu lehoty i voči poisťovateľovi osoby, ktorá škodu spôsobila, teda voči žalovanému v 2. rade. Poukázal v tejto súvislosti na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 102/2017 z 23.4.2020 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR č. 3/2020, z ktorého citoval právny názor. Vzhľadom na uvedené mal žalovaný za to, že súd prvej inštancie nesprávne právne vec posúdil, ak nezamietol žalobu voči nemu v dôsledku premlčania nároku žalobcov, uplatneného po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty. Navrhol preto, aby odvolací súd v zmysle § 390 CSP rozsudok v napádanom rozsahu zmenil tak, že žalobu voči žalovanému v 2. rade zamietne.

6. Žalovaný 1. rade (ďalej tiež len „žalovaný“) podaným odvolaním napadol rozsudok v rozsahu I., II., III., IV. a V. výroku a odôvodnil ho odvolacími dôvodmi podľa ust. § 365 ods. 1, písm. d), e), f) a h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) a c) v spojení s § 391 CSP rozsudok v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že nároky „podľa petitov 1+2“, t.j. o zaplatenie sumy 725,- € titulom trov trestného konania a sumy 78,50 € s prísl. titulom cestovných nákladov žalobcov vynaložených v trestnom konaní, neboli ničím spochybnené a sú nesporné. Trval na vznesenej námietke premlčania, keďže žalobcami uplatnené nároky sú premlčané. Uviedol, že v súvislosti s „nespornosťou“ uplatnených nárokov mu nie je zrejmé, či súd skutočne považoval tieto nároky za nesporné, keďže žalobcovia podanou žalobou uplatnili nárok na náhradu trov trestného konania vo výške 805,65 € a nárok na náhradu cestovných nákladov vo výške 87,25 €, súd im však priznal I. výkonom rozsudku sumu 725,- € (o 80,65 € menej) a žalobcovi v 1. rade priznal náhradu cestovného vo výške 78,50 € (o 8,75 € menej), a teda v iných sumách ako boli uplatnené v žalobe. Rozsudok v tejto časti považoval za nezrozumiteľný a nepreskúmateľný, keďže nie je zrejmé, prečo súd ponížil sumy uplatnené žalobcami a toto poníženie samo o sebe protirečí s prezentovanou nespornosťou uplatnených nárokov. Zároveň namietal, že na zníženie uplatnených nárokov súd neprihliadal ani pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania (úspechu v konaní). Nesúhlasil ani s výrokmi III. a IV. rozsudku a považoval i tieto nároky za premlčané, keďže s poukazom na ustálenú rozhodovaciu súdnu prax a eurokonformný výklad pojmov „náhrada škody, škoda na zdraví“ je potrebné nemajetkovú ujmu považovať za jednu z kategórií škody na zdraví, ktorá (podobne ako škoda na zdraví) sa premlčuje rovnako v subjektívnej dvojiročnej lehote. K dopravnej nehode (vzniku škody) došlo dňa 15.6.2017, premlčacia lehota začala plynúť nasledujúcim dňom, teda 16.6.2017 a žaloba bola podaná na súd dňa 16.6.2020, teda rok po uplynutí dvojiročnej subjektívnej premlčacej doby. Podľa názoru žalovaného nárok na náhradu škody je nepochybne premlčaný. Aj v prípade právneho posúdenia podľa trojiročnej premlčacej lehoty mal za to, že žalobcovia nepodali žalobu včas. Zhodne so žalovaným v 2. rade argumentoval tým, že žaloba bola podaná na súd dňa 16.6.2020 v posledný deň trojiročnej premlčacej doby, no nebola podaná žalobcami, ale advokátskou kanceláriou JUDr. Alžbeta Boriková, s.r.o., pričom pri podaní žaloby nebolo nepredložené splnomocnenie na zastupovanie žalobcov v tomto konaní, ktoré bolo súdu doručené až dňa 25.7.2020, teda po uplynutí premlčacej lehoty. Podľa názoru žalovaného žalobu možno považovať za „podanú“ až okamihom predloženia splnomocnenia na právne zastupovanie, premlčacia doba od doručenia žaloby dňa 16.6.2020 do doručenia splnomocnenia na právne zastupovanie nespočívala. Žaloba ku dňu 16.6.2020 bola podaná neoprávnenou osobou. Za deň podania žaloby zo strany žalobcov možno považovať až deň doručenia splnomocnenia - 25.7.2020, a teda žaloba bola podaná oneskorene a nároky žalobcov sú preto premlčané. Žalovaný uviedol, že v zmysle judikatúry súdov splnomocnenie je potrebné vnímať ako osobitný procesný úkon účastníka konania voči súdu, s ktorým sú spojené závažné dôsledky. Splnomocnenie nie je podaním, či prílohou, ale osobitnou listinou preukazujúcou oprávnenosť zástupcu vykonávať procesné úkony v konaní za zastúpeného, teda účastníka konania, ale len za predpokladu, že jeho udelenie bolo podpísané účastníkom konania ako splnomocniteľom. Súd prvej inštancie rozhodol v rozpore so zákonom, pokiaľ napriek tejto skutočnosti žalobou uplatnené nároky nepovažoval za premlčané a vo veci rozhodol tak, že žalobe (hoci len čiastočne) vyhovel. Taktiež pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy súd postupoval v rozpore so zákonom a ustálenou rozhodovacou praxou súdov, pokiaľ napriek tomu, že žalobcovia žiadnym spôsobom nezdôvodnili nimi uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy a v celom konaní túto odôvodňovali len s poukazom na iné rozhodnutia súdov v podobných veciach, súd prvej inštancie vyhovel uplatneným nárokom v takmer plnej výške, a to bez toho, že by z vykonaného dokazovania vyplynulo, prečo práve táto suma má byť „primeraná“ na zmiernenie tragických následkov, ku ktorým žiaľ došlo. Pripomenul v tejto súvislosti, že v zmysle zákona a ustálenej judikatúry pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch je nevyhnutné prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, na ktoré i v danom prípade pre spravodlivé rozhodnutie súdu bolo nevyhnutné prihliadať. Zo záverov znaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní totiž vyplynulo, že v prípade pomalšej a bezpečnejšej jazdy neobohého

na motocykli, k tragickému a nezvratnému následku nemuselo dôjsť. Poukázal na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 3T 115/2017, v ktorom na str. 10 je konštatované, že išlo o dve príčiny dopravnej nehody, a to na strane obžalovaného - nedanie prednosti v jazde a na strane motocyklistu - prekročenie maximálnej povolenej rýchlosti v obci. Podľa názoru žalovaného správanie syna žalobcov pred nehodou je potrebné vnímať aj v kontexte porušenia zákonnej preventívnej povinnosti upravenej v § 415 OZ. Napriek zisteniam pri vykonaní znaleckého dokazovania však súd mal za to, že poškodený sa na vzniku tejto tragickej udalosti podieľal len v „nepatrnom rozsahu“ a že jeho spoluzavinenie bolo viac-menej pre vznik nehody s takýmto nezvratným následkom nepodstatné. S takouto argumentáciou žalovaný nesúhlasil a akcentoval v tejto súvislosti, že v čase nehody (stretu vozidiel) sa pohyboval vozidlom rýchlosťou 2 km/hod. a poškodený sa pohyboval rýchlosťou 40 km/hod. Znaleckým dokazovaním a svedeckými výpoveďami sa jednoznačne preukázalo, že poškodený viedol pred zrážkou motocykel nebezpečným spôsobom, so zdvihnutým kolesom a rýchlosťou prekračujúcou dovolenú rýchlosť jazdy v obci. Tieto skutočnosti podľa názoru žalovaného majú veľký význam pre posúdenie rozsahu pričinenia sa poškodeného na dopravnej nehode. Aj samotná skutočnosť, že poškodený viedol motocykel (a nie napríklad osobné motorové vozidlo), mala vzhľadom na vykonané znalecké dokazovanie obrovský vplyv na následok, ktorý po strete vozidla s motocyklom v súvislosti s osobou poškodeného vznikol. Mal za to, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nedostatočne sa vysporiadal so zavinením poškodeného a z tohto dôvodu aj nesprávne určil pomer zodpovednosti jednotlivých účastníkov na dopravnej nehode. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že ak by poškodený nešiel na motocykli, resp. nevedol pred nehodou motocykel nebezpečným spôsobom, vo zvýšenej rýchlosti a so zdvihnutým predným kolesom, k tragickému následku by nedošlo. Preto priznanie nemajetkovej ujmy poníženej len o 10 % žalovaný nepovažoval za spravodlivé a mal za to, že zavinenie poškodeného bolo nepomerne vo vyššej miere, ako stanovil súd prvej inštancie. Dôvody, pre ktoré súd považoval spoluzavinenie motocyklistu za nepatrné, nie sú v rozsudku žiadnym bližším spôsobom popísané a rozsudok je aj v tejto časti nepreskúmateľný, pričom ide o vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Zároveň žalovaný poukázal na to, že ak by súd akceptoval nimi navrhovaný dôkaz dopytom na Ministerstvo vnútra SR, ktorý bolo potrebné vykonať pre zistenie rozhodujúcich skutočností, tento dôkaz by iste len zdôraznil to, že zavinenie poškodeného na vzniknutom tragickom následku bolo vo väčšom rozsahu než 10 %. Je totiž nepochybné, že pri takýchto rýchlostiach by sa osobám v osobných motorových vozidlách nestalo nič, resp. by došlo len k minimálnym zraneniam. Žalovaný nesúhlasil ani s priznaním nároku žalobcom na náhradu trov konania a tiež výrok rozsudku o náhrade trov konania považoval za nesprávny a nezákonný, keďže súd rozhodol o trovách v rozpore s ust. § 255 ods. 1 CSP a rozhodovacou praxou (nálež Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 399/2019 zo dňa 15.4.2020), stanovený pomer úspechu žalobcov vo veci nekorešponduje s tým, čo žalobcovia v žalobe požadovali a ich úspechom v konaní, rozsudok je aj v tomto výroku nepreskúmateľný, a preto navrhli rozsudok zrušiť v zmysle odvolacieho návrhu.

7. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 2. rade (podanie zo dňa 22.3.2022 na č.l. 223 – 224) považovali tvrdenie odvolateľa o absencii príčinnej súvislosti medzi vznikom nemajetkovej ujmy a protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade za absurdné a v rozpore s ust. § 15 ods. 1 zákona o PZP. Mali za to, že ak účelom zákona o PZP je náhrada poisťovateľa uplatnených a preukázaných nárokov poškodených za škodu spôsobenú poisteným a nemajetková ujma spadá pod rozsah škody uvedenej v § 4 ods. 2 zákona o PZP, tak potom nemožno hovoriť o absencii príčinnej súvislosti. V prípade ak by tomu tak nebolo, poškodený by nemal nárok ani na náhradu nárokov podľa § 4 ods. 2 písm. b), c), d) zákona o PZP, pretože tieto nároky sú takisto nepriamymi následkami nehody. Tvrdenie žalovaného v 2. rade, že súd prvej inštancie sa s námietkou o chýbajúcej priamej príčinnej súvislosti nevysporiadal, nie je pravdivé (viď bod 97. odôvodnenia rozsudku). Judikatúra, na ktorú poukazuje v odvolaní žalovaný v 2. rade, podľa žalobcov je vytrhnutá z kontextu a nie je možné ju aplikovať na prejednávany skutkový a právny stav, navyše je už dávno prekonaná novšími rozhodnutiami najvyšších súdnych autorít. Mali za to, že súd prvej inštancie postupoval správne, pokiaľ nepripustil dôkaz vykonaním dopytu na Ministerstvo vnútra SR, považujúc ho za bezpredmetný a zdôrazniac pre rozhodnutie zásadnú skutočnosť, že konaním žalovaného v 1. rade došlo k usmrteniu ich syna a k zásahu do ich osobnostných práv. Súd správne uviedol v bode 104. odôvodnenia rozsudku, že cestný zákon aj motocyklistu považuje za účastníka cestnej premávky. Za absurdnú považovali argumentáciu žalovaného v 2. rade, že ak by ich syn nešiel na motocykli ale šoféroval by auto, k usmrteniu by nedošlo. Uviedli, že je na každom účastníkovi cestnej premávky, aký spôsob dopravy zvolí. Ak by pristúpili na argumentáciu žalovaného, tak rovnako i žalobcovia môžu uviesť, že ak by žalovaný v 1. rade v osudný deň nešoféroval auto, ale išiel pešo - čo je

menej ohrozujúce účastníkov cestnej premávky, tak by k nehode nedošlo. V tejto súvislosti poukázali tiež na ust. § 185 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Mali za to, že žalovaný v 2. rade si predmetný dôkaz mohol zadovážiť a následne ho predložiť súdu, pretože nešlo o dôkaz, ktorý si nemohol žalovaný zadovážiť zo svojej činnosti a tento dôkaz nevyplýval ani zo záverov pojednávania zo dňa 10.12.2021, kedy ho žalovaný navrhol vykonať. K námietke premlčania nároku žalobcovia poukázali na to, že žalobu doručili súdu dňa 15.6.2020 prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy, z čoho vyplýva, že žaloba bola podaná včas, ako je konštatované i v bode 78 rozsudku. Skutočnosť, že spolu so žalobou nebolo predložené splnomocnenie, považovali za irelevantnú, nakoľko je nepochybné, že advokátska kancelária disponuje splnomocnením na ich zastupovanie udeleným ešte pred podaním žaloby, ktoré bolo súdu predložené dodatočne v stanovenej lehote. Odhliadnuc od uvedeného, treba prihliadať aj na zákon č. 62/2020 Z.z. účinný v čase podania žaloby, podľa ktorého lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30. apríla 2020 neplynú, b) ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona (§ 1 cit. zákona). K trojročnej premlčacej dobe preto treba pripočítať 35 dní, počas ktorých premlčacia doba neplynula v zmysle zákona č. 62/2020 Z.z., a teda aj v prípade ak by bolo uvažované, že k dopravnej nehode ako rozhodnej skutočnosti došlo dňa 15.6.2017, tak premlčacia doba, ktorá by inak uplynula dňa 15.6.2020, uplynula až dňa 20.7.2020. Z uvedeného vyplýva, že aj keby premlčacia doba voči žalovanému v 2. rade počas trestného konania nespočívala, žaloba bola podaná včas. Na základe uvedených dôvodov navrhli napadnutý rozsudok podľa § 387 CSP potvrdiť ako vecne správny a priznať im nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

8. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 1. rade (podanie zo dňa 24.3.2022 na č.l. 228 – 229) sa stotožnili s mierou 10 % spoluzavinenia ich neb. syna na nehode ustálenou súdom prvej inštancie a poukázali na to, že z tohto dôvodu boli všetky žalobou uplatnené nároky krátené o 10 % (body 108 a 117 odôvodnenia rozsudku). Zároveň bol ich neúspech spočívajúci v 10 % spoluúčasti ich syna premietnutý aj do výroku o náhrade trov konania, keď súdom im boli priznané trovy konania v pomere 80 % ako rozdiel úspechu a neúspechu strán v konaní. Žalobcovia mali za to, že nároky podľa petítov 1 a 2 spochybnené neboli čo do základu a výšky. Námietku premlčania, ktorú vzniesol žalovaný v 1. rade, súd správne vyhodnotil ako nedôvodnú, čím sa zaoberal v bodoch 71 a nasl. odôvodnenia rozsudku. Uplatnené nároky v žiadnom prípade neboli premlčané, boli uplatnené riadne a včas, a to z dôvodu, že všetky nároky boli uplatnené už v trestnom konaní, počas ktorého premlčacia doba spočívala, ako to správne konštatuje súd prvej inštancie v bode 78 rozsudku. Skutočnosť, že so žalobou nebolo predložené splnomocnenie, považovali za irelevantnú, keďže je nepochybné, že advokátska kancelária disponuje splnomocnením na ich zastupovanie udeleným ešte pred podaním žaloby, ktoré bolo súdu dodatočne predložené v stanovenej lehote. Nesúhlasili ani s tvrdením žalovaného, že nepreukázali nimi požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V tejto súvislosti žalobcovia uviedli, že hodnota ľudského života sa nedá oceniť a poukázali na ich výpovede na pojednávaní dňa 10.12.2021, ktorými bolo jednoznačne preukázané, aký obrovský zásah v ich živote vyvolala smrť ich syna, ktorá bola zapríčinená žalovaným v 1. rade. Podľa názoru žalobcov súd prvej inštancie sa dostatočne vysporiadal s otázkou spoluzavinenia motocyklistu, ktoré ustálil ako nepatrné v rozsahu 10 %. V trestnom konaní na základe vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázanou príčinou nehody vojdenie vozidla zn. Audi A4, ktoré viedol žalovaný v 1. rade, pri odbočovaní vľavo do koridoru jazdy oproti idúcemu motocyklistovi a zastavenie vozidla v jazdnom pruhu motocyklistu. V odsudzujúcom rozsudku sp. zn. 3T/115/2017 zo dňa 5.4.2019 Okresný súd Spišská Nová Ves zároveň uviedol, že „... zistená rýchlosť motocykla nepatrne presiahla rýchlosť povolenú v obci. V tomto smere prvostupňový súd poukazuje na to, že v zrušenom rozsudku zohľadnil spoluzavinenie motocyklistu, ktoré vyhodnotil ako nepatrné..“. Podľa žalobcov spoluzavinenie ich neb. syna bolo iba nepatrné, čo bolo jednoznačne preukázané vykonaným dokazovaním a súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia svoju úvahu dostatočne odôvodnil a z tohto dôvodu krátil nimi uplatnené nároky vo všetkých výrokoch rozhodnutia o 10 %. Zároveň bolo spoluzavinenie motocyklistu premietnuté aj do výroku o náhrade trov konania, keď im súd priznal trovy konania v pomere 80 % ako rozdiel úspechu a neúspechu strán. Na základe uvedených skutočností žalobcovia navrhli napadnutý rozsudok podľa § 387 CSP potvrdiť ako vecne správny a priznať im náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

9. Rozsudok vo výroku, ktorým súd zamietol žalobu v prevyšujúcej časti (VI.), nebol odvolaniami napadnutý, v tejto časti nadobudol právoplatnosť v zmysle ust. § 367 ods. 2 CSP, a preto nebol predmetom odvolacieho prieskumu.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolania žalovaných ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenými osobami (§§ 359 až 361 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné v súlade s ust. §§ 355 až § 358 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov [§ 365 ods. 1 písm. d), e), f) a h) CSP], s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že podané odvolania žalovaných v 1. a 2. rade nie sú dôvodné a rozsudok v napadnutých vyhovujúcich výrokoch I., II. a IV., ako aj v závislom výroku V. o trovách konania, je vecne správny, a preto odvolací súd postupoval podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP a rozsudok v napadnutej časti potvrdil. Pokiaľ ide o napadnutý vyhovujúci III. výrok rozsudku, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovaným povinnosť zaplatiť J. B., nar. XX.X.XXXX, sumu 18.000,- €, odvolací súd v tomto výroku rozsudok zrušil a konanie v tejto časti nároku zastavil z dôvodu nedostatku podmienky konania podľa ust. § 63 ods. 1 CSP, nakoľko pôvodný žalobca v 1. rade J. B., nar. XX.X.XXXX, po rozhodnutí súdu prvej inštancie v priebehu odvolacieho konania zomrel dňa X.X.XXXX, čím stratil spôsobilosť na práva a povinnosti (právnú subjektivitu), ako i spôsobilosť byť účastníkom konania (procesnú subjektivitu podľa § 61 CSP), ktorá je jednou z podmienok konania, za ktorých môže súd konať a rozhodnúť, pričom na zistený nedostatok procesnej podmienky odvolací súd musel prihliadať z úradnej povinnosti. Nárok na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch spôsobenú zásahom do súkromia a rodinného života pozostalých osôb po obeti dopravnej nehody podľa ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ, ktorý podanou žalobou uplatnili rodičia usmrteného G. B., nar. X.XX.XXXX - J. B., nar. XX.X.XXXX na strane žalobcu v 1. rade a E. B. ako žalobkyňa v 2. rade, je právom osobnej povahy, ktoré smrťou žalobcu J. B. zaniklo a neprechádza na dedičov alebo iných právnych nástupcov. Povaha sporu v časti nároku uplatneného J. B. na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch preto neprípúšťala, aby na jeho mieste (žalobcu v 1. rade) odvolací súd pokračoval s jeho dedičmi, ale ako jediný prípustný procesný následok prichádzalo do úvahy iba zastavenie konania v tejto časti podľa ust. § 63 ods. 1 CSP (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 116/1996, R 53/1996).

11. Vo vzťahu k nároku na náhradu škody, ktorý bol uplatnený pôvodným žalobcom v 1. rade J. B. titulom náhrady trov právneho zastúpenia a cestovných nákladov ním vynaložených v súvisiacom trestnom konaní a súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom sčasti vyhovel (výrokmi I. a II. napadnutého rozsudku), odvolací súd uvádza, že tieto nároky nie sú viazané na osobu poškodeného a prechádzajú na dedičov, a preto po zistení okruhu dedičov J. B., nar. XX.X.XXXX, zomr. dňa 3.9.2023, naposledy bytom F. XX (oznámenie Notárskeho úradu JUDr. Ľubomíra Ondova, so sídlom Letná 41, Košice, zo dňa 7.11.2023 o okruhu dedičov zo zákona v I. skupine, v spise na č.l. 253), odvolací súd uznesením 11Co/82/2022-256 zo dňa 7.12.2023 podľa ust. § 63 ods. 2 a 3 CSP rozhodol o tom, že vo vzťahu k ostatným nárokom uplatneným podanou žalobou pôvodným žalobcom v 1. rade J. B., nar. XX.X.XXXX, po jeho smrti pokračuje v konaní s jeho dedičmi. Odvolací súd preto na mieste žalobcu v 1. rade pokračoval s A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C., D. XXX/XX (syn poručiteľa) - ktorý podľa ust. § 63 a § 64 prijíma stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu, a so E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX na strane žalobkyne v 2. rade.

12. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 7.2.2024 o 10:00 hod., po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v súlade s ust. § 219 ods. 1, 3 a § 378 ods. 1 CSP.

13. Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že: a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

14. Žalovaní v 1. a 2. rade v podaných odvolaniach uplatnili odvolacie dôvody upravené v ust. § 365 ods. 1 písm. d), e), f) a h) CSP.

15. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutej časti a predchádzajúci procesný postup súdu prvej inštancie v rozsahu relevantných odvolacích námietok žalovaných obsiahnutých v podanom odvolaní a v intenciách uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolacie dôvody podľa ust. § 365 písm. d), e), f) a h) CSP v prejednávanej veci nie sú preukázané a odvolania žalovaných sú v celom rozsahu neopodstatnené. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, správne a úplne zistil skutkový stav veci a spor správnym spôsobom posúdil aj po právnej stránke, pri správnej interpretácii ustanovení § 11, § 13, § 15, § 420 ods. 1 až 3, § 100 ods. 1 a 2, § 101, § 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 4 ods. 1 až 6, § 15 zákona č. 381/2001 Z.z., ktoré na zistený skutkový stav aplikoval v plnom súlade so zákonom ako aj so závermi aplikačnej praxe, dospel k správny skutkovým zisteniam i právny záverom, na podklade ktorých správne ustálil, že podaná žaloba žalobcov je dôvodná.

16. Na vecnej správnosti napadnutého rozsudku nič nemení ani podané odvolanie (odvolania) žalovaných a nimi uplatnené odvolacie námietky a argumenty, ktoré nie sú spôsobilé spochybníť správne zistený skutkový základ rozhodnutia, právne závery súdu prvej inštancie alebo dôvody, na ktorých je preskúmané rozhodnutie založené, a neumožňujú prijať rozhodnutie o spore v prospech odvolateľov. Odvolací súd nezistil ani vady konania, resp. procesného postupu súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu rozsudku, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie alebo odňatie možnosti stranám sporu (žalovaným) konať pred súdom v takej miere, že by došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu SR všeobecný súd totiž nemôže porušiť základné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ak koná vo veci v súlade s procesnými predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (porov. uznesenie IV.ÚS 399/2012). Neobstojí ani námietka žalovaných týkajúca sa nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, resp. nedostatočnej kvality odôvodnenia rozhodnutia, nakoľko preskúmané rozhodnutie súdu prvej inštancie je riadne, úplne a presvedčivo odôvodnené v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP aj požiadavkami právnej praxe. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia venoval všetkým kľúčovým aspektom sporu, vysporiadal sa so všetkými rozhodujúcimi tvrdeniami a argumentmi sporových strán, ako aj s procesnou obranou žalovaných, jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, na základe ktorých dospel k záveru o opodstatnenosti uplatnených nárokov, ako aj dôvody, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy, pričom zároveň odkázal i na závery ustálenej rozhodovacej praxe a relevantné rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, od ktorých sa v rozhodnutí neodklonil a rozhodol vo veci v súlade s požiadavkami spravodlivého procesu a princípu právnej istoty, vyjadreného v čl. 2 ods. 2 Základných princípov CSP. V danom prípade v odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie reagoval a dal stranám sporu (žalovaným) odpovede na tie argumenty týkajúce sa skutkovej a právnej stránky veci, ktoré z hľadiska výsledku rozhodnutia v danom spore boli podstatné a relevantné. Podľa posúdenia odvolacieho súdu preskúmané rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a odvolací súd sa stotožňuje s vecne správnymi dôvodmi preskúmaného rozsudku, a to po skutkovej i právnej stránke, na ktoré v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP v celom rozsahu odkazuje.

17. V súvislosti s námietkou žalovaných o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku odvolací súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (k tomu pozri napr. IV.ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci

[napr. Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997, Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani c. Španielsko z 9.12.1994].

18. Z ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ, podľa ktorých súd prvej inštancie uplatnené nároky žalobcov posudzoval, vyplýva, že náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (tzv. materiálna satisfakcia) môže súd priznať vtedy, ak morálna satisfakcia na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nepostačuje, najmä, ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti. Dôvody priznania materiálnej satisfakcie sú v tomto ustanovení uvedené len demonštratívne. Ako morálne zadosťučinenie (ospravedlnenie), tak aj peňažné zadosťučinenie (náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch) sledujú cieľ primerane, t.j. s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu zodpovedajúcim, postačujúcim a zároveň účinným spôsobom zmierniť nepriaznivé následky neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy - v závislosti od individuálnych okolností daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Pritom za závažnú treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba objektívne - najmä vzhľadom k povahe, intenzite, trvania a rozsahu pôsobenia nepriaznivého následku môže pociťovať a prežívať ako ujmu značnú (v značnej miere), čo predpokladá zhodnotenie tak podľa celkovej povahy prípadu, ako aj podľa jeho jednotlivých okolností. Zákon pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch stanovuje ako kritériá posudzovanie miery závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity a trvania, tým vyššia by mala byť aj suma peňažného zadosťučinenia) a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (§ 13 ods. 3 OZ). Platná právna úprava však neurčuje medze zadosťučinenia na neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti formou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, preto súd musí v každom jednotlivom prípade vychádzať z dostatočne zisteného skutkového stavu a v tomto rámci (pri svojej úvahe) sa opierať o konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Vlastný zásah do osobnostných práv je potrebné hodnotiť vždy objektívne s prihliadnutím na konkrétnu situáciu, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo (tzv. konkrétne uplatnenie objektívneho kritéria), ako i na osobu postihnutej fyzickej osoby (tzv. diferencované uplatnenie objektívneho kritéria). Uplatnenie konkrétneho a diferencovaného objektívneho hodnotenia znamená, že o zásah do osobnosti fyzickej osoby v značnej miere pôjde len tam, kde za konkrétnej situácie, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ako i s prihliadnutím na dotknutú osobu, je možné spoľahlivo vyvodiť, že by vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na intenzitu a trvanie nepriaznivého následku, pociťovala ako závažnú spravidla každá fyzická osoba nachádzajúca sa na mieste a v postavení postihnutej osoby (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/83/2011 zo dňa 27.10.2012). Pri uplatnení týchto prístupov pri posudzovaní povahy a intenzity dopadu neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sa vo vzťahu k objektívnej spôsobilosti smrti človeka postihnúť nemajetkové hodnoty najbližších osôb v aplikačnej praxi ustálilo, že smrť najbližších osôb, najmä však manžela, detí, rodičov a súrodencov, vždy negatívne a závažne ovplyvňuje rodinný a súkromný život pozostalých a že nakoľko je táto strata neodčiniteľná, primeraným prostriedkom obrany proti takémuto neoprávnenému zásahu je relatívna satisfakcia (porov. napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo 2951/2004 zo dňa 15.7.2005).

19. V prejednávanej veci právna úvaha súdu prvej inštancie, na základe ktorej po vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel k záveru o splnení zákonných podmienok pre priznanie peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom vo výške 18.000,- € každému zo žalobcov, pri zohľadnení miery spoluzavinenia v rozsahu 10 %, ktorou sa na nehode podieľal motocyklista - neb. syn žalobcov G. B., je podložená v zásade správnym hodnotením skutkových okolností daného prípadu a rozhodných tvrdení strán, ktorá z relevantných hľadísk je aj náležite odôvodnená. Súd prvej inštancie dôsledne prihliadal na závažnosť nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do osobnostných práv žalobcov, práva na súkromie a rodinný život a citovej (emocionálnej) sféry žalobcov, trvalé a neodstrániteľné následky a žalobcami prežívaný smútok spôsobené neočakávanou smrťou im najbližšieho člena rodiny, syna G. B., usmrteného pri dopravnej nehode v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1. rade, ktoré bolo bezprostrednou príčinou dopravnej nehody preukázanou v trestnom konaní tým, že „vozidlom pri odbočovaní vľavo vošiel do koridoru jazdy oprotiidúceho motocyklistu a zastavil vozidlo v jazdnom pruhu motocykla; inými slovami bol to práve vodič – obžalovaný, ktorý skrížil cestu motocyklistovi, ktorý pri jazde neodbočoval, nevychyľoval sa zo svojho jazdného pruhu, resp. neprechádzal do protismerného jazdného pruhu a žiadnym spôsobom neohrozoval vodiča motorového vozidla.. V dôsledku vojdenia do jazdnej dráhy, bol motocyklista nútený brzdiť, následne spadol a narazil do auta obžalovaného. Motocyklista išiel vo svojom jazdnom pruhu, nemal zákonnú povinnosť obchádzať autá, ktoré ho obmedzili tým, že mu vošli do jazdnej dráhy ..“ (cit. z právoplatného rozsudku Okresného súdu Spišská

Nová Ves č.k. 3T/115/2017 zo dňa 5.4.2019). Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy preto súd prvej inštancie správne zohľadnil zistenú iba nepatrnú mieru účasti neb. syna žalobcov na dopravnej nehode v rozsahu 10 %, s ktorou sa stotožňuje i odvolací súd a odvolacie námietky žalovaných vo vzťahu k posúdeniu tejto otázky súdom prvej inštancie, považuje za neopodstatnené. V tomto rozsahu preto súd správne krátil žalobcami požadované sumy náhrady nemajetkovej ujmy a náhradu škody titulom trov právneho zastúpenia a cestovných nákladov žalobcov nimi vynaložených v súvisiacom trestnom konaní, a priznal každému zo žalobcov náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18.000,- €, náhradu škody žalobcom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne vo výške 725,- € s prísl. a žalobcovi v 1. rade vo výške 78,50 € s prísl. a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Odvolací súd priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 18.000,- € považuje za spravodlivú a primeranú závažnosti spôsobenej ujmy, neodstrániteľnosti následkov aj okolnostiam porušenia osobnostných práv žalobcov chránených ust. § 11 a nasl. OZ, ktorá môže primerane zmierniť vzniknutú nemajetkovú ujmu, a zároveň zohľadňuje tiež súdmi obvykle určenú výšku peňažného zadosťučinenia nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch a i trend vývoja judikatúry v tejto otázke.

20. Na potvrdenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku i v kontexte odvolacích námietok žalovaných odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že smrť najbližších osôb, najmä však manžela, detí, rodičov a súrodencov, vždy negatívne a závažným spôsobom ovplyvní celý rodinný a súkromný život pozostalých, a to bez ohľadu na vek pozostalých alebo skutočnosť, či rodinní príslušníci spolu trvale žijú. V danom prípade v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1. rade G. H. ako vodiča motorového vozidla, ktorý zaviniel dopravnú nehodu dňa 15.6.2017 a za prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona bol obžalovaný a aj právoplatne odsúdený v trestnom konaní, bol usmrtený syn žalobcov G. B. v mladom veku života. Strata najbližšieho človeka predstavuje nenávratnú deštrukciu rodinných väzieb medzi blízkymi príbuznými vytvárajúcich základ rodinného života, je trvalá a nenapraviteľná a bez pochyb závažným spôsobom ovplyvnila osobný a rodinný život žalobcov a negatívne zasiahla do ich citovej (emocionálnej) a osobnostnej sféry. Pri úmrtí člena rodiny nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter; nemajetková ujma vzniknutá v osobnostnej sfére pozostalých môže byť len zmiernená poskytnutím primeranej satisfakcie. I v judikatúre Ústavného súdu ČR je smrť blízkej osoby považovaná pre väčšinu ľudí za tú najväčšiu stratu, s akou sa môžu vo svojom živote stretnúť (porov. nález Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015).

21. Súdu prvej inštancie nemožno vytknúť pochybenia ani v procese zisťovania skutkového stavu a pri dokazovaní, pokiaľ odmietol návrhy žalovaných na doplnenie dokazovania, resp. vykonanie dôkazov, ktoré neboli spôsobilé preukázať pre rozhodnutie relevantné skutkové okolnosti. Odvolací súd k odvolacím námietkam žalovaných v tejto súvislosti uvádza, že v sporovom konaní súd nie je povinný vykonať všetky stranami sporu navrhnuté dôkazy. Posúdenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, prípustnosti jeho vykonania ako aj výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je totiž výlučne na rozhodnutí súdu (§ 185 ods. 1 CSP), a nie účastníkov konania. Odvolací súd sa stotožňuje s hodnotením súdu prvej inštancie relevancie vykonania navrhnutého dôkazu dopytom na Ministerstvo vnútra SR na preukázanie skutkovej okolnosti tvrdenej žalovaným v 2. rade o zvýšenom riziku smrteľných následkov dopravných nehôd u motorkárov ako účastníkov cestnej premávky, ktorá pre rozhodnutie sporu aj podľa názoru odvolacieho súdu je bez právneho významu. V tejto súvislosti súd prvej inštancie správne poukázal na to, že v zmysle zákona motocyklista je rovnocenným účastníkom cestnej premávky ako vodič motorového vozidla – žalovaný v 1. rade, ktorý aj podľa názoru odvolacieho súdu je zodpovedným subjektom za vzniknutú kolíziu situáciu so smrteľným následkom a za neoprávnený zásah do osobnostných práv pozostalých blízkych osôb tým, že konal v rozpore s ust. § 19 ods. 4 zák. č. 8/2009 Z.z., ako účastník cestnej premávky zanedbal dôležitú povinnosť, keď pri odbočovaní vľavo nedal prednosť v jazde oprotiidúcemu motocyklu a svojim protiprávnym konaním zaviniel smrť syna žalobcov.

22. Rovnako námietky žalovaných spochybňujúce správnosť záveru súd prvej inštancie o pasívnej vecnej legitímácii žalovaného v 2. rade, ako poisťovateľa žalovaného v 1. rade (zodpovednej osoby), odvolací súd považuje za neopodstatnené a právne nepodložené a v celom rozsahu sa stotožňuje so správnym posúdením tejto otázky súdom prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré v podrobnostiach odkazuje. Súd prvej inštancie správne riešil i s použitím eurokonformného výkladu a v súlade so závermi ustálenej právnej praxe (s poukazom tiež na rozsudok ESD vo veci C-22/12 Haasová) rozhodujúcu otázku, čo treba rozumieť pod pojmom „škoda“ pre účely zákona č. 381/2001 Z.z., najmä v ust. § 4 ods. 2 tohto zákona, ktorý upravuje vecný rozsah poistného krytia

zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, do ktorého spadá i náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej neoprávneným zásahom do osobnostných práv pozostalých po obeti dopravnej nehody. Zákon č. 381/2001 Z.z. v ust. § 15 ods. 1 umožňuje poškodenému uplatniť nárok priamo proti poisťovateľovi škodcu (zodpovednej osoby), ktorým v danom prípade je žalovaný v 2. rade a jeho povinnosť nahradiť škodu poškodeným, vrátane nemajetkovej ujmy vyplýva zo zákona č. 381/2001 Z.z., a teda žalovaný v 2. rade je pasívne vecne legitimovaným subjektom v danom spore.

23. Odvolací súd za správny pokladá i spôsob, akým súd prvej inštancie posúdil námietku premlčania nárokov žalobcov vznesenú žalovanými vrátane dĺžky premlčacej doby, jej plynutia a spočívania v priebehu súvisiaceho trestného konania. Aj podľa posúdenia odvolacieho súdu uplatnené nároky žalobcov nie sú premlčané z tých podstatných dôvodov, ktoré súd prvej inštancie jasne a výstižne formuloval v odôvodnení napadnutého rozsudku a odvolací súd nepovažuje za potrebné tieto dôvody opakovane uvádzať.

24. Celkom mylný a ničím nepodložený je názor žalovaného v 1. rade, že žaloba nebola podaná včas, pokiaľ bola podaná na súde dňa 15.6.2020 [teda v rámci trojročnej premlčacej doby podľa ust. § 101 OZ, počítanej od 16.6.2017, t.j. od nasledujúceho dňa, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov a vzniku nemajetkovej ujmy v dôsledku smrti G. B. pri dopravnej nehode dňa 15.6.2017, pozn. odvolacieho súdu] a že bola podaná právnu zást. žalobcov ako neoprávnenou osobou, keďže právna zást. žalobcov k žalobe podanej dňa 15.6.2020 neprípojila splnomocnenie na zastupovanie žalobcov v konaní, ktoré súdu doručila dodatočne až dňa 25.7.2020 a tento deň podľa žalovaného je potrebné považovať za deň podania žaloby – odvolací súd túto námietku žalovaného považuje za zjavne účelovú. Z obsahu spisu a splnomocnenia na zastupovanie právneho predchodcu terajšieho žalobcu v 1. rade a žalobkyne v 2. rade vo veci uplatnenia a vymáhania nárokov na náhrady škody, nemajetkovej ujmy a iných nárokov vzniknutých pri dopravnej nehode G. B., ktoré je datované dňom 12.7.2017 (na č.l. 10 spisu), totiž nepochybne vyplýva, že J. N. S., advokátska kancelária, s.r.o. ku dňu 15.6.2020 ako splnomocnená zást. žalobcov bola oprávnená uskutočniť v ich mene úkon podania žaloby s plnohodnotnými právnymi účinkami, pričom okolnosť, že k žalobe, ktorú podala elektronicky dňa 15.6.2020, v elektronickej prílohe nebolo pripojené splnomocnenie, je z právneho hľadiska celkom bezvýznamná.

25. Taktiež ostatné odvolacie námietky žalovaných, vrátane námietky žalovaného v 2. rade, že vo vzťahu k žalobcami uplatňovanej nemajetkovej ujme neexistuje priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou, ale zásah že nastal sprostredkované v dôsledku reakcie na priame následky dopravnej nehody, odvolací súd považuje za nepatričné a aj účelové, v snahe predovšetkým žalovaného v 2. rade týmto spôsobom sa vyhnúť plneniu zákonom uložených povinností poisťovateľa a oddialiť uspokojenie riadne preukázaných nárokov poškodených. V danom prípade zásah do osobnostných práv žalobcov možno stotožniť s okamihom smrti ich syna G. B., ku ktorej nesporne došlo v dôsledku dopravnej nehody dňa 15.6.2017 zavinenej žalovaným v 1. rade, teda ako priamy, a nie sprostredkovaný následok nehody, ako to tvrdí žalovaný v 2. rade, a preto existencii (priamej) príčinnej súvislosti by nemali byť žiadne pochybnosti. Záverom odvolací súd opakovane pripomína, že s námietkami, poznámkami a argumentmi strán, ktoré nie sú pre rozhodnutie relevantné, resp. nemajú pre vec podstatný význam, sa nemusel vysporiadať, ale reagoval na tie argumenty prednesené odvolateľmi, ktoré z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považoval za rozhodujúce (rozhodnutie ESLP vo veci Ruiz Torija proti Španielsku).

26. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa ust. § 378 ods. 1, 2 CSP potvrdil rozsudok v napadnutej časti vo vyhovujúcich výrokoch I., II. a IV. vo veci samej, ako aj v súvisiacom V. výroku o trovách konania, ako vecne správny a z dôvodu nedostatku procesnej podmienky konania rozsudok v napadnutom III. výroku zrušil a v tejto časti konanie zastavil.

27. O nároku strán na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalobcovia v 1. a 2. rade mali v odvolacom konaní plný procesný úspech, preto im bol v celom rozsahu priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešným žalovaným v 1. a 2. rade. O výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky: a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a to v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).